quolibet motu. ergo quicunq̧ peccat auertit a bono
incōmutabili. hoc aūt est peccare mortalr̄. ġ quicūq̧
peccat peccat mortalr̄. nō ġ pctōꝝ aliud est mortale.
4 et aliud veniale ¶ .p̄. Om̄e pctm̄ ꝯsistit in aliquo in
ordinato amore creature. sꝫ q̄cūq̧ amat aut amat vt
vtens. aut vt fruens. qui aūt amat creaturā vt vtens
nō peccat. qꝛ refert eā ad finē beatitudinis. qđ est vti.
vt Aug⁹. đt in. i. de doctri. xp̄iana. Si aūt amat crea/
turā vt fruens ea peccat mortalr̄. qꝛ ꝯstituit finē vlti
mū in creatura. ġ amās creaturā vel nō peccat. vel pec
5 cat mortalr̄. et sic idē qđ p̄us. ¶ .p̄. Eoꝝ que ex oppo
sito diuidūtur vnū nō trāsit in alterū. nūq̧ em̄ albe/
do fit nigredo. neq̧ ecōuerso. sed veniale fit mortale
Dicit em̄ q̄dā glo. sup Beati quoꝝ. Nihil est adeo
veniale quin posset fieri mortale dū placet. ġ venia/
6 le nō đr diuidi ꝯtra mortale. ¶ .p̄. Si nō placet nō
est pctm̄. qꝛ nō est volūtariū. si aūt placet est morta/
le. vt pꝫ p glo. inductā. ġ aut nō est pctm̄ aut est mor
7 tale. ¶ .p̄. Qđ disponit ad aliq̄d nō diuidit ꝯtra il/
lud. qꝛ vnū oppositoꝝ nō disponit ad alterū. sed ve/
niale disponit ad mortale. ġ veniale nō debet diuidi
8 ꝯtra mortale. ¶ .p̄. Ansel. đt in li. Cur deus hō. q debi/
tū est q volūtas creature rōnalis sit subdita volū/
tati diuine hoc q̇ tollit. tollit honorē deo debitū. τ eū
dehonorat. sed dehonorare deū est peccare mortalr̄. q̇/
cūq̧ aūt peccat hoc mō dehonorat deū. qꝛ nō subijcit
suā volūtatē volūtati diuine. ergo q̄cūq̧ peccat pec/
9 cat mortalr̄. ¶ .p̄. Hō tenet ex p̄cepto vt om̄ia q̄ fa/
cit ordinet in deū sicut in finē. Dicit em̄. i. ad Corin. x
Siue manducaueritis siue biberitis siue aliq̄d aliud
facitis om̄ia in gloriā dei facite. sed pctm̄ veniale nō
est referibile in deū. ġ quicūq̧ peccat venialr̄ facit cō/
10 tra p̄ceptū. ergo peccat mortalr̄. ¶ .p̄. Aug⁹. đt in li.
octuagintatriū q̄stionū. hoc est totū τ solū malū ho
minis vti fruendis vel frui vtendis. sed vtrūq̧ isto/
rum est pctm̄ mortale. qꝛ ille q̇ vtit fruendis nō ꝯsti
tuit finē vltimū in deū quo solo fruendū est. ille aūt
qui fruit vtendis ꝯstituit vltimū finē in creatura. q̇/
rum vtrūq̧ facit pctm̄ mortale. ġ om̄e malū culpe ē
11 pctm̄ mortale. ¶ .p̄. Cū pena rn̄deat culpe. vbi est ea
dem pena videt esse eadē rō culpe. sed pctō veniali de/
betur eadē pena que τ mortali. Dicit em̄ Aug⁹. in q̇/
dam sermo. de purgatorio q adulari alicui altiori p/
sone est pctm̄ veniale. τ t̄n clericus p̄ adulatōe degra
datur. vt habet. lxviij. dis. ġ eadē est rō culpe venialis
et mortalis. nō ġ pctm̄ veniale diuidit ꝯueniēter cō
tra mortale. ¶ Sed dice. q peccatū veniale differt a
mortali subiecto. nā veniale peccatū est in sensualita
12 te. mortale aūt in rōne. ¶ Sed ꝯtra. ꝯsensus in actū
ptinet ad rōnem supiorē. s̄m Aug⁹. in li. de trini. sed
aliq̄s ꝯsensus in actu est veniale pctm̄. sicut ꝯsentire
in verbū ociosum. ġ assignata d̄ntia est incōueniēs.
13 ¶ .p̄. Primi motus sp̄ualiū pctōꝝ sunt pctā venia/
lia. non aūt sunt in sensualitate. sed magis in rōne. ġ
14 pctm̄ veniale nō est t̄m in sensualitate. ¶ .p̄. Illud in

quo cōicamus cū brutis nō videt esse subiectū pcc̄i.
cū in brutis nō sit pctm̄. sed in sensualitate cōicam⁹
cū brutis. ġ in sensualitate nō p̄t esse pctm̄ nec venia
le nec mortale. ¶ .p̄. Necessitas excludit rationē pec 15
cati. qꝛ in his q̄ ex nc̄citate fiūt nō est laus vel vitupe
riū. sed sensualitas subijcit necessitati. qꝛ est alligata
organo corpali. ġ in sensualitate nō p̄t esse peccatum
¶ .p̄. Ansel. đt. q sola volūtas punit. pena autē debet 16
pctō. ġ in sola volūtate est pctm̄. nō ġ in sensualitate
¶ .p̄. Si in supiori ratōne sit pctm̄ mortale. aut erit 17
directe aut indirecte. sed directe τ s̄m se pctm̄ morta
le in ea esse nō p̄t. qꝛ nō p̄t errare. qꝛ s̄m Aug⁹. ei⁹ est ē
inspicere rōnes eternas in quib⁹ nō est error. errāt au
tem q̇ operant malū. vt đr Prouer. xiiij. silr̄ nec in/
directe. ex hoc q nō cohibet inferiores vires. non est
em̄ hoc in eius potestate. qꝛ p originale pctm̄ amisit
potestatē ꝯtinendi inferiores vires. vt Aug⁹. đt. ġ in
rōne supiori nō p̄t esse pctm̄ mortale. ¶ Sed di. q
pctm̄ veniale τ mortale differūt in h̄ q aliq̄s peccās
mortalr̄ diligit creaturā plus q̄ȝ deū. peccās aūt veni
aliter diligit creaturā infra deū. ¶ Sed ꝯtra. ponat 18
q aliq̄s putet fornicatōem simplicē nō esse mortale
et fornicet tali opinione durāte. sed fornicari dimit/
teret si sciret hoc esse ꝯtra deū. ꝯstat q iste peccat mor
taliter. qꝛ ignorātia iuris nō excusat eū. τ t̄n plus di/
ligit deū q̄ȝ fornicatōem. Illud em̄ plus diligit ꝓpter
qđ alterū dimittit. ġ nō oīs q̇ peccat mortalr̄ diligit
creaturā plus q̄ȝ deū ¶ .p̄. Magis τ min⁹ nō diuersi 19
ficāt spēm. sed mortale τ veniale differūt specie. ġ nō
differūt p hoc qđ est magis vel minus creaturā q̄ȝ
deū diligere. ¶ .p̄. Ubicūq̧ est inuenire maius τ mi/ 20
nus est inuenire equale. qꝛ remoto eo qđ supabūdat
a maiori remanet equale. sed ꝯtingit aliquē plus di/
ligere creaturā q̄ȝ deū τ etiā minus. ġ ꝯtingit etiā eq̄/
liter creaturā diligere deo. ġ erit aliqđ pctm̄ mediū in
ter mortale τ veniale. τ sic diuisio non erit sufficiens
¶ Sed di. q pctm̄ mortale τ veniale differūt q̄ȝtū
ad effectū. in hoc q pctm̄ mortale p̄uat grām. venia/
le aūt nō. ¶ Sed ꝯtra. grā nō p̄t esse sine virtute. sed 21
veniale pctm̄ tollit virtutē q̄ cōsistit in ordine amo/
ris. s̄m Augu. in li. de morib⁹ eccl'ie. veniale aūt pecca
tum ordinē amoris tollit. al's nō esset pctm̄. ġ etiā ve
niale pctm̄ tollit grām. ¶ .p̄. Ad grām ptinet ordi/ 22
nare hoīem in deū sicut in finem. sed veniale tollit or
dinē in deū sicut in finē. nō em̄ p̄t ordinari in deū si/
cut in finē. ġ veniale pctm̄ tollit grām ¶ .p̄. Cuicūq̧ 23
offendit deus ille nō h̄ȝ grām eius. sed ꝓpter venia/
le offendit alicui deus. qꝛ punit eum. ġ veniale tollit
grām. ¶ Sed dic̄. q pctm̄ veniale differt a mortali
q̄ȝtum ad reatū. nā pctm̄ mortale facit reū pena eter/ 24
na. peccatū vero veniale pena tp̄ali. ¶ Sed ꝯtra. Au
gusti⁹ đt sup Joh. q infidelitas est pctm̄. quo retēto
oīa retinent. Et sic pꝫ q infideli pctā venialia nō di/
mittūtur. sed manente culpa non tollit reatus pene
ergo pctā venialia infidelium puniūtur pena eterna

D ij

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-356/0331
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG